

RAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštnina plačana v gotovini.

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek.

Uredništvo in upraviš

Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se more

govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure.

Rokopisi se ne vračajo.

Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Telefon interurban št. 113.

76. štev.

Maribor, dne 9. julija 1928.

Letnik XV.

Seja vodstva SLS,

pričakovana od vse jugoslovanske javnosti z največjo napetostjo, se je vršila ob skoro polnoštevilni navzočnosti nad 100 članov vodstva, ki so po poročilu načelnika SLS dr. Korošca in po triurni debati soglasno sprejeli sledečo resolucijo: »Vodstvo SLS je zaslišalo izbrano poročilo strankinega načelnika dr. Korošca o sedanji politični situaciji ter po temeljiti debati soglasno izrazilo svoje mišljenje, da se končni sklepi o taktiki Jugoslovanskega kluba donesejo neposredno pred začetkom jesenskega zasedanja narodne skupščine. Med tem se naj obdržujejo neprestano stiki z volilci, da se more nadaljna taktika določiti v popolnem skladu z narodovo voljo. Vodstvo SLS naroča načelnstvu stranke, da izvrši priprave volitev novih zaupnikov SLS. V debati se je konstatiralo, da preziranje zagrebškega sporazuma, novo obremenjevanje z davki in dokladi na neenaki podlagi, gospodarsko zanemarjanje prečanskih krajev, preganjanje muslimanskega elementa v Bosni, ostri nastop proti hrvatskemu narodnemu zastopstvu in hujškanje belgrajskega časopisja nikakor ne služi ideji sporazuma, vsled česar je dosedanja taktika slovenskega narodnega zastopstva zelo težkočena. Jugoslovanskemu klubu je izreklo vodstvo zaradi njegovega delovanja za zakonodajno samoupravo Slovenije neomajno zaupanje in zahvalo.«

Finančni kuluk.

V finančnem oziru nas beograjski centralizem ne »osrečuje« samo s prav turško visokimi davki, ampak naravnost z vedno svežimi pljačkami, da se izrazimo glede ropanja od zgoraj navzdol v hrvatskem jeziku.

Prečani smo že nekoč pozabili, na ono nezasišano zamenjavo krone v razmerju 1:4. Tej zamenjavi je sledilo markiranje z 20 odstot. odtegljajem. Glede odtegljaja je pa najvišja finančna oblast vedno obljubovala, da ga bo povrnila, kar se pa seve radi balkansko verjetnih obljub niti do danes ni zgodilo.

Baš radi 20 procentnih odtegljajev so naši poslanci vedno dregali v finančnem odboru in v zbornici ter zahtevali izplačilo teh bonov. No, naši beograjski »osvoboditelji« so mirno poslušali te zahteve po izplačilu odtegnjenih 20 odstot. in študirali, kako bi iz enkratne 20 procentne pljačke napravili še drugo večjo, ter izdatnejšo. Ti centralistični finančniki si niso belili glave zastoni, so že izgotovili svoj novi načrt za udar na bivšo krono in ga že lansirajo po beograjskih časopisih. — Sedaj, ko je ta novi pljačkaški načrt izstreljen potem listov v javnost, še bodo nekaj časa čakali, kak bo odmev radi načrta v javnosti, potem ga pa bodo po balkanski navadi na brzo roko uzakonili in telegrafičnim potem tudi izvedli.

Da pa naša slovenska javnost ne bo presenečena radi tega na novo nameravanega finančnega nasilja, hočemo v naslednjem po beograjskem in hrvatskem časopisju podati kratek in praktičen pregled tega novega udara na krono.

Vzamimo tale, vsakemu razumljivi primer: Ob času zloglasnega marsiranja je bil nekdo posestnik od 100 tisoč kron. Pri markiranju se mu je odvzelo 20 procentov in izdala za odvzete priznanica. Markiranih je bilo samo 80.000 kron. Sedaj pa nameravajo in tudi bodo uvedli novi prirez (novo obdavčenje — nemški: Aufschlag) od 2 procentov, ki bi se naj plačeval skozi dobo 5 let, in to novo obdavčenje se ne bo računalo od svote, 80.000, ampak od 60.000, ker se bo prirez plačeval samo od svote preko 20.000 kron. Potem takem bo vsak, ki je leta 1919 izmenjal 100.000 kron, še plačal sedaj po izgubljenih 20 odstot. 12.000 kron na leto in sicer skozi dobo petih let. — Iz dohodkov od tega novega udara na krono bi se naj po načrtu seveda izplačalo v dobi 5 let oni 20 procentni odtegljaj in sicer najprej najrevnejšim in potem navzgor do 20 tisoč kron. Celotni čisti dobiček od tega novega udara pa bi se uporabil za odplačilo državnega dolga pri Narodni banki.

Tak je torej ta nov pljačkaški načrt, ki ne bo nič drugega, nego odvzem cele denarne imovine nad 20 tisoč kron, katero so posedali razni prečani v dobi markiranja kron leta 1919. Po tem novem predlogu bo odvzeta posestnikom bivših avstro-ogrskih kron v dobi petih let v obliki prireza vsa denarna gotovina, katero so posedali pred 4 leti, ne oziraje se na to, da je morda danes že davno več nimajo. Ako bi se bilo že takoj leta 1919 kasiralo kronsko premoženje nad 20 tisoč, potem bi že tedaj ne smel imeti nobeden več denarnega premoženja kot 20 tisoč kron in to samo radi tega ne, ker je bil posestnik avstrijskih kron, a posestnik srbskih dinarjev, perperjev in turških lir pa so lahko večkratni milijonarji.

Pri markiranju leta 1919 se niso upali odvzeti in odtegniti več nego 20 procentov, sedaj so lagali in fabali 4 leta z izplačilom onih 20 procentov, a sedaj po

preteku petih let udinjenja pa bodo prišli še po ono, kar je ostalo posestnikom kron po markiranju.

V finančno gospodarskem oziru nas naši centralisti že od ujedinenja sem prav temeljito osvobojujejo potom vedno novih davkov, raznih kulukov in zgoraj omenjenega udara na krono. Po preteku pet let svobodnega jugoslovanskega solnca bomo mi prečani v gospodarsko finančnem oziru popolnoma osvobojeni in bo potem gospod Miklavž Pašič čisto resno lahko govoril o amputaciji.

Da, da, našo svobodo bomo temeljito plačali potom delovnih in tudi — finančnih kulukov . . .

Politični položaj.

Jugoslavija in Rusija. Zadnjič smo omenili članek beograjske »Tribune« za zblizanje z Rusijo, sedaj so pa začeli tudi drugi listi bolj prijazno pisati o Rusiji. V zvezo s tem se spravlja tudi prihod našega konzula v Odesi, Supčiča, ki je bil v Rusiji od revolucije do sedaj. Konzul je obiskal zunanega ministra dr. Ninčiča in po njegovem poročilu izgledajo stvari v Rusiji čisto drugače, kakor so se kazale v beograjski javnosti. Zdi se, da bo prišlo do vpostave zvez z Rusijo. V prvi vrsti bi imela priti v Belgrad sovjetska trgovska misija, ki bi sklenila z našo državo trgovsko pogodbo. V zunanjem ministrstvu so baje že začeli s tozadevnimi pripravami. Novo orientacijo beograjske vlade napram Rusiji bo pa šele tedaj vzeti za resno, če bo odpravila enkrat iz Beograda famozno zastopstvo ruskih caristov in če bo nehala s svojo protekcijo zarotniških organizacij proti sedanjim Rusiji. Lepo priliko za dokaz in izraz svoje dobre volje ima vlada tudi sedaj, ko ji je zunanji komisar Čičerin poslal noto radi ropa, ki ga v naši državi in pod patronanco naše vlade vrši Wrangel nad premoženjem ruske države in njenih državljanov. Wrangel je odnesel s seboj vsvo imovino in zastavnino petrograjske zastavne banke in to sedaj v Kotoru razprodaja ter si prilasčuje. V tej banki so bile zastavnine, njih lastniki so že davno zopet v Rusiji ali pa razkropljeni po svetu. G. Warnel pa po lastnikih ne vprašuje, temveč smatra vse za svoje, pa najsi bo denar ali pa dragocenosti. Ruska nota zahteva, da se ta navaden rop prepove in ustavi.

Francosko posojilo za orožje. Vlada je sprejela od francoske vlade uradno poročilo, da Francija posodi Jugoslaviji posojilo v znesku 300 milijonov frankov. Ta svota je bila stavljen na razpolago finančnemu ministru. Kar se tega posojila tiče, je sledilo potovanje francoskega generala Le Ronda po naši državi in se bo posojilo vporabilo pod posebnim nadzorstvom francoskih strokovnjakov za nabavo municije in orožja. Naročilo se bo izvršilo v Franciji. To bo ugodna prilika za razne komisije in za dobro »zarado.« Francozi bodo napravili dobro kupčijo, porodičarji bodo pa lepo zaslužili ter se lepo »prošetali« po Franciji in tako bo vse zadovoljno, kar je danes v veljavi, drugi pa nimajo kaj govoriti.

Po svetu.

Bolgarska zemljoradniška stranka je v inozemstvu osnovala svoj odbor pod predsedstvom Daskalova, ki je sedaj v Pragi. Ta odbor bo vodil boj proti novi vladi in je izdal sedaj sledeči proglas: »Zakonita vlada, ki je izšla iz narodnega glasovanja pod predsedstvom Stambolijskega, je vržena z vojaškim državnim prevratom. Ministrski predsednik Stambolijski je podlo umorjen in na tisoče pristašev zemljoradniške stranke je ubitih, zlostavljenih in vrženih v ječo od vlade, ki se imenuje ustavno, četudi niso imeli drugega pogoška, nego da so pripadali udruženju bolgarskih seljakov. Teror besni v naši nesrečni domovini. Liga rezervnih častnikov in makedonski komitet sta prava gospodarja situacije v deželi. Ta dva izvršujeta grozno diktaturo, četudi maskirano, cilj pa jima je, da se uničijo fizično in moralno vsi veliki in mali voditelji seljaške mase. Uboji izrednih sodišč na eni strani so glavno orožje novega režima in radi tega izjavlja bolgarska zemljoradniška stranka v inozemstvu, da postaja, kakor je bila v preteklosti, čisto zakonita organizacija in da bo nadaljevala borbo proti vojaški diktaturi v okvirju zakonov, ki veljajo v Bolgarski in sicer na temelju ustave.«

Predilska železnica. Nekateri rimski listi urgirajo gradbo predilske železnice, ki bo Češko, Nižje-Avstrijsko, Štajersko in Koroško vezala s Trstom in bo tudi pospešila pogajanja z Jugoslavijo glede prometnih olajšav na južni železnici.

Kmetjska stranka v Rumuniji, ali takozvani »zarani« , ki jih vodijo dr. Lupu, Mikalaki in Stere, se je popolnoma radikalizirala. V nedavno izdanem proglasu se postavlja na kmetjsko-razredno stališče, zahteva združno podružabljenje kapitala in razdelitev zemlje po kmetjsko-zadružnih načelih. Obenem pa se je stranka v

tem ločila od meščanske sedmograške nacionalistične stranke, s katero je bila dozdaj skupaj v opoziciji in je s tem opozicijo proti vladi seveda oslabila.

Anglija izplačala vojne dolgove. Zadnji obrok vojnega dolga je izplačala te dni angleška vlada Ameriki. Ta obrok je znašal 4600 milijonov dolarjev, ki jih je Anglija izplačala v angleških bonih.

Dvojna morala.

Nekoč smo trpeli za Srbijo. Moralno in telesno. Bili smo boj radi nje v državi, koje organ smo bili tudi mi sami. Pretrpeli smo preganjanja, zapostavitve. Nismo si kovali kapitala iz vseh tistih persekucij, ki jih je naperila tačasna država proti nam. Prezirali smo udarce molče v svoji duši in smo gradili bodočnost s popolnim zaupanjem v pravico. In smo trpeli leta in leta; trpeli za Srbijo. Tista leta so vedeli Srbi za naše trpljenje. Vedeli so, da imajo v Avstro-Ogrski mogočno zaslombo pri nas in Hrvatih. In so zato tudi pričeli vojno — pritlikavci z velikonom. Trpeli smo takrat in smo delali skriti in nevidni na oni zgradbi, za koje temelj in zid smo dali vse, kar smo imeli — svoje življenje, svoj znoj in svoje poštene žulje. Da, odkrito bodi danes povedano — delali smo proti prisegi, ki nas je vezala na tisto državo, koje največji sovražniki smo bili mi sami. Delali smo za jugoslovanski narod in smo imeli takrat moralo, lepo moralo, ki je ni moglo prehvaliti pol takratne Evrope. In iz tiste morale se je dvignil kapital, nepričakovan kapital, ki Srbi niti sanjali niso o njem. Mala državica, stisnjena tesno med balkanske razmere, je postala čez noč v Evropi faktor, preko kojega se ne more priti na dnevni red. In ta faktor je samo produkt našega trpljenja, zatajevanja naših muk, znoja in žuljev. Takrat smo imeli moralo in svet nas je proslavljal kot može in junake.

A danes nimom več morale — danes, ko se borimo za svoje najprimitivnejše pravice v državi, koji smo sami postavili temelj. Iz lastne hiše nas hočejo pregnati in nas nočejo niti priznati. Očitajo nam licemerstvo in hinavstvo — nam, ki smo delali vedno z odprtim vizirjem in nismo poznali zahrbtnosti. Negirajo nas pri vsaki priliki in nam očitajo, da smo samo njihovi žalostni, nemoralni priveski, ki nimajo pred svetom niti pravice, da eksistirajo kot avtonomni, kulturni ljudje. Kje so časi in kje so oni Srbi, polni jugoslovanskega navdušenja in iskrenosti, ki so hodili k nam pred 20 leti in so se topili z nami v rodoljubju in bratstvu? Vojna jih je požrla in z vojno so šli ribam gost vsi njihovi ideali, vsi njihovi obeti — in Slovenci morajo izginiti v velesrbstvu, ker Slovenci niso bili nikoli narod, ampak priveski srbske rase, helotje in če hočete zelotje, ki jim je morala deveta briga in se radi tega igrajo z moralo, kakor mačka z miško. Brate, zakaj te je Bog udaril z slepoto, da ne vidiš lastnega brata, ki te je srečno potegnil iz mlakuže krvi, kjer si ležal slaboten in je že smrt bila zapisana na tvojem čelu?

Dvojna morala je strašna nezmisel pri narodu, ki še ni nikoli zatajil svojega svetega krščanstva in še ni nikoli stopil z lepo začrtanega pota svojih idealov in stremljenj. Nismo po potrebi kristjani, kakor se hvalijo Srbi v svoji »Politiki«, ampak krščanstvo je nam potreba; sveta potreba za dosego pravic ljudstva, za koje moramo delati ne samo iz svojega moralnega prepričanja, ampak iz človekoljubnosti, iz onega bratstva, ki nam kaže človeka takega, kot smo mi sami — brat je, ustvarjen od Boga in ima isto stremljenje po sreči in zadovoljnosti kot mi sami. In morala ostane ista in ista pri bratih, ki se poznajo. Dvojne morale pa ne pozna živ človek, razen če ni normalen. Do more biti nasprotno resnica, o tem nas ne bo prepričala niti »Politika«, niti naš »Tabor« sam.

Zato pa ne smatramo za resne vseh zmešanih napadov na našega dr. Korošca. V onemglosti se zaganja vsaka živa kreatura v svojega nasprotnika in se zaveda svoje nemoči. Če je človek zmeden, pa si domišlja marsikaj. In domišlja si tudi v moralni; a ker je preveč zagrižen in zmešan, jo vidi v dvojni meri, kakor pri sebi samem.

J. V.

Beleške.

IZ PREPRIČANJA DO SMESNOSTI.

Atentat na gospoda Pašiča je zmedel zdravo pamet vsem radikalom in demokratom. Vso krivdo so hoteli izpočetka zvaliti na »demagoštvo« hrvatskega voditelja Radiča in našega dr. Korošca. A ker se jim vse to ni posrečilo in so videli, da atentata prihaja vseeno iz srbske strani, so se razkoračili in razjezili na vso moč. Pa bruhajo iz svojih prevaranih duš vse mogoče strahote na Radiča in dr. Korošca, ker nista uprizorila krvavega napada na gospoda Pašiča. To jih razburja in tare, da Slovenci in Hrvati nimajo srca, da bi pobijali kakor

oni svoje oblasti mogolce, ki jim niso všeč in so jim na poti za dosego pravičnih smotrov.

Radi tega so naprtli celo krivdo svetovne vojne dr. Korošcu na rame. Kaj cesar Viljem! Kaj Hindenburg! Kaj vsi drugi cesarji in kralji! Dr. Korošec je bil kriv vsemu prelivanju krvi med svetovno vojno. Dr. Korošec je obesil vse Srbe na vrbe, ker je hotel uničiti tisto Jugoslavijo, ki jo je priklical šele leta 1918 v življenje. In zakaj? Zato, ker je obsodil strašno nemoralno vsakega atentata, pa naj se izvrši na to ali on osebo.

Zdaj šele vidimo, da je bil naš dr. Korošec več kot avstrijski in nemški cesar in se je tresel ves svet pred njim in njegovimi strašnimi kanoni. Resnica — velik človek živi med nami, da takega ne pozna vsa zgodovina. Pa nam še očitajo, da nismo zgodovinski narod! In tako se bo zgodilo, da pozove mirovni svet našega dr. Korošca v Pariz pred sodbo zaradi strašne, edine krivde na svetovni vojni. Pošljejo ga v pregnanstvo na Sv. Heleno in tako se bodo odkrižali Velešrbi pač na enostavnejši način svojega neljubega nadziralca in energičnega zastopnika ljudstva, ki tako nevšečno vpije po pravici in enakosti.

V Beogradu so prišli po dolgem prerekanju do tega rešilnega sklepa. Toda mi še ne vemo, ali so si izmislili vse to sami, ali pa so jim prinesli vse to samo zastopniki iz slavnega Zabrdja, kjer sije ponoči sonce, a podnevi mesec z devetimi, trikrat zaplankanimi svetilkami.

J. V.

Radikalna članska izkaznica, piše «Obzor», to je ključ, ki odpira pri radikalnih vladnih mogotcih vsaka vrata. Radikalna članska izkaznica napravlja posestnika izkaznice v nekaznjivega, je dokument, ki dovoljuje ter dopušča lastniku vse. Že dolgo časa je slišati, kako pretvarja pripadnost k radikalni stranki človeka v Jugoslaviji v državljana višje vrste, ki je postavljen in vzvišen nad vse zakone. Moči te članske izkaznice ne tajijo niti radikali sami. Posebno v zadnjem času ne tajijo radikali zgoraj omenjenega koruptnega dejstva, ker so začeli svojo stranko reorganizirati v tem smislu, da zbirajo strankine člane po vseh pokrajinah in to baš radi tega, da bi lahko pri prihodnjih volitvah boljše kalkulirali, nego pri zadnjih. Pri zbiranju teh novih radikalnih članov radikali baš niso rigorozni. Svoje strankine člane delijo v javne in tajne, a oboji vlečejo od stranke dobiček. Da jih spravijo čim več v stranko, jim obetajo vsako pomoč in nekaterim, ki so se že vpisali med radikale, so resnično znatno pripomogli in nekaterim so se celo spregledale že sodniške odmerjene najvišje kazni. Kratko in malo: radikalom je stranka država in žep. Kdor je radikal, uživa vse privilegije glede zakona ter pravice.

Sramoto in znak nekulture imenuje sarajevski «Narod», glasilo bosanskih neodvisnih Srbov, od vlade uvedeni kuluk. Ko smo se v osemdesetih in devetdesetih letih prošlega veka borili v Bosni proti kuluku, smo lahko še kazali na malo Srbijo, v kateri ga ni bilo, danes, ko smo z njo ujedinjeni, nam pa državniki to nalagajo, kar je Srbija nekdanj opustila in česar nas je iz kulturnih ozirov celo tujec rešil. Mesto da bi sedaj skupno s Srbijo hodili naprej po kulturni poti, gremo že tako daleč nazaj, da dobivamo vse to, kar je bilo nekdanj za Srbijo nekulturno. Ta sramota pa ne pade na narod, temveč na ono inteligenco, ki vodi upravo ter se za kritje svojih deficitov poslužuje nekulturnih sredstev.

Dnevne novice.

Zakaj Pucelj ni prišel v Beograd? V drugi polovici meseca junija se je vršila velika borba proti zvišanju davka in upeljavi kuluka (tlake) v narodni skupščini. Vse stranke so po svojih govornikih nastopale proti tem neznošnim bremenom, Jugoslovanski klub s svojimi poslanci dr. Kulovcem, Pušenjakom in Vesenjekom v finančnem odboru in z 6 govorniki v skupščini. Le zastopnika edino zveličavne Samostojne g. Pucelja ni bilo blizu, njemu je povišanje dvakov in tlaka deseta briga. Zakaj ni prišel Pucelj v Beograd? Radi tega ne, ker je lani sopsodpisal z ostalimi člani vlade, tudi z dr. Žerjavom vred novi proračun, kateri je zahteval, kakor je to izjavil v svojem ekspozeju v skupščini finančni minister, 650 milijonov dinarjev v obliki novih davkov. Vlada je torej že lani zahtevala za 150 milijonov dinarjev več, kakor letos radikalna vlada ob priliki dvanajstin. Gospod Pucelj je bolj očitno zadovoljen, da bo ljudstvo manj plačevalo, kakor bi sicer, ako bi koalicijska vlada s Puceljem in Žerjavom v sredi ostala na krmilu. Ali je prejšnja vlada tudi pripravljala tlako, še nam ni znano, gotovo se bo počasi tudi to izvedelo.

Preiskava o atentatu na Pašiča je končana. Sedaj ga bodo obtožili najbrž po zakonu o zaščiti države. V Zagreb so poslali enega višjega policijskega uradnika in šest detektivov, da bi našli zvezo z atentatom, pa so se vrnili brez vsakega uspeha. Z atentatorjem se postopa zelo obzirno, pravi beograjska «Republika», njegov pokojni oče je igral precej važno politično vlogo in je bil v visoki botrinski zvezi. Po Beogradu se govori o nekih pismih, katere je posedovala njegova vdova, atentatorjeva mati in katera je od nje izvalil g. Nikola Pašič. Za prestani strah in nevarnost je dobil Pašič z manifestacijami, pozdravnimi govori, čestitkami itd. lepo nagrado, samo to je neprijetno, da se cela stvar politično ne rentira. Z atentatorjem iz rodbine visokega botrinstva in povrh še osebnih odnošajev s Pašičem se ne da ustvariti gonja proti opozicijskemu in povrh še obstoja nevarnost, da bi prišle razne neprijetne stvari na svetlo.

Propadanje vojnega materiala. Naša vlada se ne sramuje prinašati že dolga štiri leta na dnevni red vprašanje vojnega materiala, ki ga je sovražnik pustil na našem teritoriju. Še danes leži ta material nepobran po Makedoniji in Srbiji povsod okrog večjih mest in železniških postaj. Ogromna skladišča stare municije ogrožajo prebivalstvo mest, ker je še vsem na pameti bitoljska katastrofa, ki jo je povzročila samo nemarnost vojne uprave, da je pustila ležati v neposredni bližini mesta ogromne množine municije. Pa ta dragoceni material ne leži samo v skladiščih, temveč ga je za več sto milijonov din. vrednosti raztreseno po gorah kjer je bila nekdanj fronta. Tu leži še na tisoče topov, strojnic, pušk, avtomobilov, voz itd. Z zbiranjem tega materiala je združenih že več afer. O eni, s katero je v zvezi tudi neki oficir, smo svojedobno že pisali. To afero so odkrili v Beogradu, kjer je ta oficir prodal več vagonov popolnoma nove nemške bodeče žice, ki jo je «zaplenuil» iz nekega skladišča, beograjskim trgovcem kot staro železo. Ti so zopet potem to žico prodali vojaški upravi ter zaslužili pri tem ogromne dobičke. Tako je vojaška uprava, kateri je ta žica poprej samoumevno pripadala, isto še enkrat kupila. Beograjsko časopisje je po odkritju te umazanosti zagnalo strašen krik, ki pa se je kmalu polegel. Sedaj pa čitamo v nekem beograjskem listu vest, da je imenovana posebna komisija, ki bo preiskala, če ni mogoče to v resnici star material. Pred več meseci so ti listi izračunali, da je ta oficir zaslužil preko 10 milijonov dinarjev s tem, da je varal državo ter so naštevati celo vrsto uglednih beograjskih trgovcev, ki so bili v celo zadevo zapleteni, danes pa iščejo ravno isti listi način, kako bi oprali imenovanega oficirja ter bi radi celo afero, za katero so poprej zahtevali najstrožjo kazn, sedaj zatajili. Celo vlada sama je ustanovila, da gre v tem slučaju za mnogobrojne umazanosti, katere so počenjali razni elementi z zbiranjem vojnega materiala, ki so ga celo izvažali v tujino, toda to strahovito goljufijo, ki je že sama po sebi veleizdaja, se popolnoma pozablja. Cela metoda, po kateri je vojaška oblast vršila zbiranje tega materiala, je bila napačna. Prebivalstvu, ki je te stvari zbiralo, so bile obljubljene posebne nagrade, ki se pa niso že od začetka izplačevale. Seveda ni hotel radi tega nihče zastoj delati, pa je stvar popolnoma zaspala. Vlada si je s tem vsekakor dala lepo izpričevalo. Sedaj namerna uvesti nov način za zbiranje, namreč potom dražbe. Da pa ne bi nastale pri cela stvari kakšne umazanosti, bodo izdelali trije ministri poseben pravilnik, po katerem se bo dražba vršila. Čudimo se, da je vlada tako naivna, ker misli, da bo ta pravilnik deloval na raztreseni material, kakor kak magnet, ter da bo oviral one dolgoprstneže, ki bodo naenkrat postali pošteni in delali samo za državo. Ko bi danes imela Jugoslavija v gotovem denarju vrednost tistega materiala, ki ga je srbska vojska v času osvobojenja zaplenila, katerega so pa potem razvekleli ne samo špekulanti, ampak celo razni zavezniški, francoski in angleški oddelki, ki so ga vzeli s seboj, kakor da so v kaki sovražni deželi, kjer imajo pravo vse zapleniti, potem bi bilo gospodarsko stanje države popolnoma drugo. Tako pa imamo danes poleg raznih afer iz tega področja, ki nam delajo sramoto pred celim svetom, še milijonske vrednosti razmetane in prepuščene propadanju. Vse te skandale, ki jih država trpi, pa je kriva nesposobnost vojne uprave, katere upravitelji so celo stvar izrabili zato, da so si napolnili žep.

Zagrebska Orjuna in Hanau (hrvatska protiorjuna) razpuščeni. Vsled spopadov med orjunci in hrvatskimi omladinci je vlada razpustila obe organizaciji. Radovedni smo, če bo ustavila tudi list «Orjuna»! Če tega ne stori, bo očitno, da razpuščanje lokalnih organizacij Orjune ni smatrati za resen nastop proti tej teroristični organizaciji.

Dekliški tabor za dekanijo Videm se vrši dne 22. julija pri Sv. Marjeti na Libni, župnije Videm ob Savi, ki nudi krasen razgled čez vso Posavje in Dolenjsko. — Spored je: 1. Okoli 9. ure se zberemo pri župni cerkvi Videm, odkoder se vrši skupen slovesen pohod na Libno. Ob 10. uri pridiguje preč. g. svetnik Jan. Kalan, urednik «Bogoljuba», nato sv. maša. Po sv. maši zborovanje zunaj cerkve, nastop govornika iz Celja in govornic iz posameznih župnij. Dekleta videmske dekanije in leskovaške udeležite se tabora v velikem številu.

Savinjsko orlovsko okrožje. Zanimanje za naš orlovski dan je vedno večje. Zbrali se bodo vsi, ki bodo skupno z nami manifestirali dne 22. julija v Šoštanj. Vožnja po državni železnici je polovična od Celja—Dra-vograda. Izkaznice se naroče pri odseku Šoštanj in pri okrožju v Št. Pavlu pri Prebrodu. Sodeluje polnoštevilna rudarska godba iz Trbovelj. Vabimo vse ter pridite ta dan k nam v Šoštanj, častno naj se proslavi naš dan. Na svidenje! Bog živi!

V Dramljah je dne 5. t. m. umrla g. Ivana Šket, so-proga poštarja in trgovca. Pogreb je bil v soboto, dne 7. t. m. ob devetih dopoldne. N. v m. p.! Priporoča se v blag spomin!

Katere ceste se naj podržavijo? Jugoslovanski klub je dne 26. junija t. l. ob priliki razprave o začasnem proračunu vložil v finančnem odboru po poslancih Vesenjaku, Pušenjaku in Kulovcu odvojeno mišljenje, v katerem zahteva, da se podržavijo na Slov. Stajerskem te-le okrajne ceste: Maribor—Ptuj—Ormož—Središče—Čakovec, Gornja Radgona—Apače—Velka, Gorn. Radgona—Radenci—Križevci—Ormož, Gederovci—Petanjci—Radenci, Bratonci—Dokležovje—Veržej—Križevci, Maribor—Ruše—Sv. Lovrenc, Mozirje—Polzela—Dobroteška vas, Poljane—Pliherk, Vitanje—Višnja vas, Celje—Laško—Zidani most, Celje—Sv. Juri—Šmarje—Rogatec—Rajhenburg, Krško—Videm, Radgona—Sv. Trojica—Ptuj—Poljane—Podčetrtek, Bizeljsko—Brežice, Ro-

galec—Majšperg, Ptuj—Nova cerkev—Krapina, Sv. Jurij—Gornja Sv. Kungota—Sv. Lenart—Sv. Trojica, Bel-tinci—Hotiza—Dolnja Lendava, Fram—Rače—Ptuj, Slov. Bistrica—Poljčane—Makole, Crna—Mežica—Pre-valje—Guštanj—Dravograd—Slovenjgradec—Zg. Dolje, Vitanje—Konjice—Žiže—Poljčane, Zg. Dolje—Velenje—Šoštanj—Mozirje—Gornjigrad—Kamnik, Pesnica—Jarenina—Cirknica, Sv. Lenart—Gornji Čmurek. — Najnужnejše nove ceste: Koprivna—Solčava (Mežiška—Savinjska dolina), Št. Ilj—Velka (Apačka kotlina), Re-ka—Hoče—Šmiklavž, Sv. Duh na Oštrm vrhu proti Dravi, Prevorje—Grobno. — Predlogi za nove mostove: Čez Savinjo pri Št. Petru, čez Dravo pri Ptuj, Sv. Martinu (Dupleku) in Rušah, čez Sotlo pri Miljani, čez Pako pri Šoštanju. — Te predloge je stavil naš Jugoslo-vanski klub in zahteval, da se od velikih milijonskih kreditov, koji so določeni samo za Srbijo, uporabi pri-merna svota za te naše potrebne ceste in mostove. Mi-nister Uzunović se je v toliko udal zahtevam naših pos-lancev, da je določil naknadno 4 milijone dinarjev za vzdrževanje cest v Sloveniji, pred vsem za podpore o-krajnim zastopom. Za nove zgradbe in za podr-žavljenje okrajnih cest pa se bo moralo v novi prora-čun določiti večje svote. Ker okrajni zastopi ne zmorejo velikanskih izdatkov za vzdrževanje okrajnih cest in ker v Srbiji vse ceste vzdržuje država, je opravičena naša zahteva, da država skrbi tudi za ceste v Sloveniji. Saj pobira ona vse državne in bivše deželne davke.

Strokovna zveza državnih cestarjev. Državni cestar ji Slovenije so si ustanovili v Celju svojo stanovsko or-ganizacijo, ki bo razširjala svoj delokrog tudi na druge dele države. V okvirju zveze bo delovala tudi Sekcija okrajnih cestarjev, ki bo imela svojo avtonomno upra-vo. Organizacija bo nastopila in se borila za kulturne, gospodarske in stanovske interese svojih članov. Pozi-vamo vse državne in okrajne cestarje, ter njih vdove in upokoјence, ki morebiti ne prejmejo obvestila od tajništva zveze, da nemudoma prigrasijo svoja imena z natančnim naslovom na: Strokovna zveza državnih ce-shtarjev v Celju, hotel Beli vol, kjer se dobe vse informa-cije v organizacijskih in strokovnih zadevah. Organi-zacija, ki se je ustanovila dne 27. maja t. l. je pričela že vsestransko s svojim delom za člane. Naj ne bo držav-nega in ne okrajnega cestarja, ki bi ne bil član svoje strokovne stanovske organizacije. V slogi je moč, v delu rešitev. — Načelstvo SZDC v Celju.

Se enkrat radikali in njihove članske izkaznice. Pred zadnjimi volitvami se je vpisalo v Dubrovniku med radikale 600 čistokrvnih meščanov. Toliko je nam-reč vzelo radikalne članske izkaznice. Pri volitvah dne 18. marca pa je glasovalo za radikale samo 400. Kaj po-meni ta primanjkljaj od 200 članov? To pomeni, da no-si tudi onih 200 tajnih radikalov izkaznice v žepu in lovijo z njimi pri raznih oblastih koncesije, privilegije in odpomoč napram raznim jim prisojenim kaznim. In tako je pri radikalih včlanjenih na tisoče, ki hranijo članske izkaznice kot legitimacije za vse mogoče korup-cije.

Zakaj so premestili generalni izseljeniški komisari-jat iz Zagreba v Beograd? Razni posredovalci za izsel-jevanje niso mogli zaslužiti tisočakov, dokler je bil ko-misarijat v Zagrebu, a sedaj pa to gre, ko je v Beogra-du in v radikalnih rokah. Ker je izseljeniški komisari-jat v režiji Beograda, so razvili razni agenti svoj posel kar na debelo. Neki zagrebški radikal, ki je bil osvobo-jen izpred sodnega stola na tajinstven način, zbira sedaj po hrvatskih vaseh uboge seljake kar na veliko in jih odira do kože kot izseljeniški — radikalni emigrant.

V okraju Gornjigrad je napravila povodenj veliko škodo. Poslanec Pušenjak si je v torek in sredo ogledal škodo in se razgovarjal s prizadetimi. Občine se pozi-vajo, da dajo nemudoma uradno ceniti škodo in vložijo prošnjo za podporo potom okrajnega glavarstva ter prepis prošnje pošljejo tudi poslancu, da more posre-dovati in izposlovati zvišanje tozadavnega kredita v no-vem proračunu.

Orjunsko obrekovanje. V neki majnikovi številki me napada list «Orjuna» s tem, da mi očita nemškutar-stvo. Poslal sem ji takoj popravek, toda do danes ga še ni priobčila in tudi durgače nisem dobil nobenega od-govora. Iz tega se vidi, da list ni pošten, ko si ne upa z resnico na dan. Pragersko, 8. 7. 1923. Kropiwnicki, žel. pristav brz. mojster. — Pripomba: G. Kropiwnicki je Poljak, ima Nemko za ženo, je dober Slovan, kar je že često dokazal, v lopovsko «Orjuno» je pa prišel ob svo-jem povišanju po zavisti onih «Jugoslovancev», ki mis-lijo, da imajo vsled svojega orjunaštva monopol na vse nezaslužena mesta in pa patent na častikrajo.

Pobalinski napad člana Orjune v Brežicah. V če-trtek, dne 5. t. m. se je zgodil v Brežicah čin, ki dela malo časti organizaciji jugoslovanskih nacijskonalistov. Član tukajšnje Orjune F. Masnak je zvečer okoli 9. ure pred Narodnim domom napadel brez najmanjše-ga povoda uradnika Fr. Gluka in ga oklofutal ter mu razbil očala in je pripisovati le slučaju, da so Gluku oči vsled drobcev stekla ostale le malenkostno poškodo-vane. Intervencija napadenega pri v bližini se nahaja-jočem predsedniku brežiške Orjune dr. Schreinerju, da bi pomiril pijanega orjunaša, so ostale brezuspešne in se je imenovani izrazil: «Kaj pa mene briga, saj ni sa-mo član Orjune, temveč tudi Sokola.» Gospod Gluk si bode seveda poiskal zadoščenje pred sodiščem.

Za vrt v beograjskem parlamentu je dobra samo trava. V narodni skupščini se je izdal svoj čas odlok, da se dovoli kredit v znesku 20.000 dinarjev, ki bi se naj porabil za ureditev malega vrta na dvorišču parla-menta. No, kredit za to vrtno ureditev se je resnično u-porabil, a na vrtu parlamenta še raste danes samo tra-va, a cvetje od semena za 20.000 dinarjev pa je videti na čisto tujih — ministrskih vrtovih! Beograjsko časo-

pisje zahteva za ureditev parlamentarnega vrta ponovnih 20.000 dinarjev, ker je na raznih ministrskih vrtovih še premalo cvetja — — —

Kako izgleda pri nas z madžarskimi špijoni? Iz Vojvodine prihajajo vedno glasovi o madžarskih vohunih, ki se klatijo po naši državi in sicer najrajši po mestih, ki ležijo pred nosom Beograda. Časopisje iz Vojvodine dokazuje, da vlačijo k nam te madžarske špijone novopečeni radikali. Dobavljajo jim potne liste direktno iz ministrstva, ako jih nočejo izdati za to pristojne policijske oblasti. Javnost se zgraža ter čudi, kako da se lahko sprehajajo v okvirju naše države ti madžarski špijoni in danes je vsakemu Vojvodincu jasno, da teh vohunov ne preganjajo policijske oblasti baš radi tega ne, ker so jim njihovi radikalni prijatelji in Nemci izposlovali razna najvišja dovoljenja od svojih najvišjih beograjskih prijateljev in kumov.

Zetev v Vojvodini je letos zelo obilna. Vojvodinski poljedelci pravijo, da tako lepe žetve že dolga leta ni bilo. Ker je v Vojvodini bilo malo dežja, pšenica ni prav nič poglela. Zrno je kleno in bo dal hektar posetve letos polovico več zrnja nego leta 1922. Zetev pšenice se je pričela okoli 1. julija in je bila te dni po večini dovršena. Mlatev se vrši v Vojvodini kar na polju. Cene pšenice polagoma padajo. Ako bi vlada imela kaj smisla za odpomoč proti druginji, bi za pasivne kraje nakupila pšenice in jo po originalni ceni oddala občinam in drugim. In hitro bi cena kruhu padla. A radikalna vlada ima večjo skrb za izvoznikarje in židove, nego za bedne stanovce. — Tudi koruza kaže izobno.

Začetek žetve. Pretekli teden se je začela v Bački žetev ječmena in rži. Po polizkusih, ki so jih delali v okolici Srbobrane in Cantivira, rodilo je žito po 10—12 stotov na oral. Zetev je slaba samo v krajih, kjer je padala toča. Prebivalstvo računa, da bo žetev mnogo boljša, kakor so poprej pričakovali in da bodo cene padle, čim se novo žito spravi na tržišče. Oves, o katerem se je mislilo, da bo slabo obrodil, se je znatno popravil vsled obilnega dežja ter se računa na zelo dobro žetev. Tudi koruza se je popravila. Cene za novo žito še niso ustanovljene.

Morilec Paskijević v Zagrebu. Reške oblasti so na zadnje vendar izročile mladega Paskijevića, ki je, kakor znano obtožen, da je učinil dvojno umorstvo na Prekrižju pri Zagrebu, potem pa pobegnil na Reko. Med radovednimi Zagrebčani je zavladalo velkansko zanimanje za njegov prihod, tako, da je policija sklenila, da se Paskijevića ne pripelje v Zagreb z vlakom, da se za brani gomiljanje ljudstva. Mladega morileca so izkrcali par postaj pred Zagrebom iz vlaka, ter ga prepeljali z avtomobilom po stranskih cestah v mesto. Vkljub temu ga je čakala pred policijskim poslopjem velkanska množica ljudi, ki so hoteli na vsak način Paskijevića videti. Po prihodu na policijo so ga izpraševali pozno v noč. Drugega dne je bil predan sodniji, ki vodi sedaj celo preiskavo. Paskijević je svoje dejanje deloma že priznal, samo da podrobnosti vedno menja. Istotako se molči o svojih kompanjonih.

Miši izgrizle dete. Splitski časopisi poročajo, da je neka žena pustila svoje malo dete doma v zibelki, sama pa je šla v mesto po opravkih. Kmalu po njenem odhodu so zaslišali sosedje strašen vik otrokov. Ko so prihiteli v sobo, je skakalo po detetu vse polno miši, ki so mu izgrizle roke in obraz, da je bilo popolnoma krvavo. Dete je resno poškodovano. V istem mestu je preteklega leta neko dete umrlo vsled ugrizov miši.

Ubil svojega brata. V Drnišu v Dalmaciji sta živila brata Martin in Roko Sarić v prepiru radi nasledstva. Ko sta se nekega dne zopet prepirala, je potegnil Martin nenadoma samokres ter svojega brata ustrelil. Po storjenem činu se je sam prijavil orožnikom.

Umor vsled ljubosumnosti. Pri gostilničarju Despotoviču v Beogradu je bil kot sluga nastavljen 40 letni Dragoljub Novaković, ki je imel razmerje z Milico Mihič. Zadnje čase je postal na njo ljubosumen. V sredo zvečer je bil z njo v kavarni Despotovič. Naenkrat je šel ven in se vrnil s kuhinjskim nožem. Natararja Maksimoviča, ki se je postavil pred njega, je zabodel v prsa, da se je mrtev zgrudil. Milico je dvakrat sunil z nožem v prsa in je tudi takoj padla mrtva; na to se je vrgel še na gospodarja Despotoviča in tudi tega zabodel z nožem v rebra tako težko, da ne bo ostal živ. Strašnega ljubosumneža so izročili sodišču.

Pojasnilo. Ker se mi namenova ali namenoma pripisujejo članki pod šifro I. V., izjavljam enkrat za vselej, da nisem pisec dotičnih člankov in da osebno ali drugače avtorja ne poznam. Stvarno ž njim v glavnem soglašam. — Ivan Vesenjak.

IZ SEJE OBČINSKEGA SVETA.

V petek se je seja nadaljevala. Župan najprej poročal o nekaterih muhnih zadevah. Mestna plinarna bi rada pokazala na razstavi uporabo plina na razne načine. Potrebne stroje in priprave bi dala brezplačno na razpolago tvrdka Siemens. Plinarna bi morala postaviti paviljon, ki bi stal 7000 D. Ta znesek se dovoli. Študijska knjižnica potrebuje pomožno moč za urejevanje knjižnice. Predlaga g. Obolensko, ki bi to delo opravljala za 500 D mesečno. Ta svota se votira. Umentik prof. Cotič je založil več lesorezov starega Maribora. Zbirka stane 500 D. Občinski svet jo kupi ter izroči muzeju.

Predlogi: Demokratski klub stavi več predlogov. 1. Zahteva, da naj na našem trgu občinska komisija določa cene raznim pridelkom. Občinski svetnik Weixl utemeljuje ta predlog. Trdi, da imamo v Mariboru na trgu previsoke cene. Te se morajo znižati in to mora storiti obč. komisija. (Tudi v Weixlovi trgovini bi

bila dobra taka komisija Op. vajenca). Tržno nadzorstvo pa pravi s svojem poročilu, da se tako določanje cen dosedaj ni obneslo. Predlog se odkaže odseku, da ga tam pokopljejo.

2. Demokrati zahtevajo, da stavbeni urad napravi načrte za mestno tržnico. Ta predlog se zelo lepo sliši, pa težko izvrši. Ko bi demokrati namesto tega predloga prinesli 10 ali 20 milijonov kron s seboj, bi se dalo kaj napraviti. Sam predlog pa nič ne pomaga. Izroči se odseku.

3. Demokrati se pritožujejo, da je na trgu slabo mleko. Zahtevajo strogo nadzorstvo. Weixl se hudeje nad tržnim nadzorstvom, da je slabo, površno, da prepozno vstane itd. Župan zagovarja nadzorstvo, češ, da vrši svojo dolžnost, da je dalo mleko že letos v 3000 slučajih preiskati; da pa nadzornik že ni na vse zgodaj na trgu, je kriva stanovanjska beda, ker mora nadzornik stanovati v Hočah. Obč. svetnik Bahun pripomni: Tržni nadzornik je zjutraj za mežnarja v Hočah, zato ne more na trg. Župan ga zavrne, da to ni res, da živinozdravnik Rojko še ni mežnar v Hočah. Nato se pokaže, da so demokrati in socijalisti hudi na nekega uslužbenca, ki ima navadno podrejeno službo pri tržnem nadzorstvu, ki pa se ne razume na preiskovanje mleka.

Bahun dela dolgove.

Bahun in tovariši predlagajo, da občina najme 8 milijonov dinarjev posojila ter vsaj za ta znesek postavi nekaj stanovanjskih hiš, naj napravi nove kanale ter naj tlaka z asfaltom mariborske hodnike, da bode Bahun lažje hodil po svojih komisijah. Župan naznači Bahunu, da je treba poprej dobiti kritje, drugače se posojila ne more dobiti. Predlog gre v odsek, ki ima nalogo, da poišče bogate vire za plačilo dolgov, ki jih hoče napraviti Bahun. Bahun bo zdaj gotovo zopet privlekel na dan davek na stanovanja.

Nato sledijo razna poročila odsekov. Zviša se najemnina v obč. hišah ter prečita obračun mestnega kina, ki izkazuje za leto 1922 približno 24.000 D dobička. Za tem je bila tajna seja do pol 24. ure.

Bahun in korupcija. Občinski svetnik Bahun je dolgo prosil in hodil okrog župana Grčarja, da nastavi njegovo hčerko za uradnico. Dosegel je svoj cilj. Bahunova hčerka je nastavljena v knjigovodstvu. Ali ne diši to nekoliko po korupciji? Očka Bahun, odgovorite nam na to!

Pomanjkanje uradnikov na mariborskem magistratu je občutno. Če pogledamo v pisarne mariborskega magistrata, vidimo toliko uradnikov in uradnic, da se de že drug na drugem. Delajo seveda zelo malo ali pa nič. Rajši hodijo in popivajo v uradnih urah po gostilnah. Zdaj pa je župan Grčar zopet sprejel kar 6 novih moči, da pridejo dosedanjim na pomoč, da bodo ti lažje hodili po gostilnah.

Vlom v Spodnještajersko ljudsko posojilnico. Policiji se je posrečilo izslediti vlomilce v imenovani zavod, ki so odnesli seboj 6786 din. in več zlatanine, ki je bila zastavljena. Vlomilca sta dva ključavničarja na južni železnici. Našla se je tudi ukradena zlatnina in denar, izvzemši okroglo 1500 din. Zlatnin oje vlomilec imel deloma zakopano v betnavskem gozdu, deloma pa jo je zavil v zavoj, ki ga je shranil kot prtljago pri portirju na glavnem kolodvoru.

Mariborsko delavstvo, ki je organizirano v Strokovni in Prometni zvezi, je zborovalo v petek, dne 6. t. m. zvečer v Rokodelskem domu. Došli so tudi drž. nastavljenici. Dvorana je bila nabito polna. Shod je otvoril in ga spretno vodil tov. Lajh. Narodni poslanec Žebot je poročal o sedanji politični in gospodarski situaciji. Govoril je o železničarskem in uradniškem zakonu, o postopanju vlade, koja ničesar noče storiti, da bi se odpomoglo bedi naših slojev. Govorili so še gg. Semenič, Lajh, Medvešek in Jančič. Zanimiva je bila izjava delavca Medveška, ki pravi: «Vladnim obljubam in telegramom prav nič več ne verjamemo. Ne potrebujemo toliko paragrafov, ampak kruha, kruha in zopet kruha. Našega potrpljenja je konec. Bojimo se, da bo prišlo do najhujšega, ako vlada ne bo dala delavskim slojem, kar potrebujejo za življenje. Pomanjkanje je strašno, glad grozen, umiramo počasne smrti. Stojimo vsi ob strani naših poslancev v njihovem boju za naše pravice. Zaupamo vam, ne odnehajte!» Medveškova izjava je napravila globok utis. Nato se je razpravljalo o izvedbi podrobne delavske organizacije v vse mariborske obrate. Naši zaupniki delujejo z veliko vnemo. Delavci in drž. nastavljenici so izrazili Jugoslov. klubu popoln zaupanje in željo, da pogosto pridejo poslanci med ljudstvo.

Gibanje ljudstva v Mariboru in okolici. V prvih šestih mesecih tega leta je bilo rojenih 479 otrok, umrlo pa je 396 oseb in sicer je bilo v tem času rojenih v stolni župniji 43 moških in 36 ženskih otrok, umrlo je pa 29 moških in 31 ženskih; porok je bilo 55; v slovenski župniji je bilo rojenih 64 moških in 54 ženskih otrok, umrlo je pa 59 moških in 41 ženskih oseb in poročilo se je 98 parov; v magdalenski župniji, kateri pripada tudi bolnica in pet občin, se je rodilo 157 moških, 125 ženskih; umrlo je 138 moških in 98 ženskih oseb; porok je bilo sklenjenih 66. — Gibanje je bilo precej ugodno, ker letos se je rodilo več moških otrok nego ženskih, ravno tako, kakor lansko leto; porok je bilo samo 219 zato, ker obstoja še vidno pomanjkanje stanovanj.

Z našo posebnostjo bomo kmalu obračunali. (Dopis iz Radvanja pri Mariboru). Mi Radvančani smo «Straži» in «Gospodarju» prav vsi iz dna duše hvaležni, da sta nam pomagala razkrinkati pred širšo in oblastveno merodajno javnostjo našo radvanjsko posebnost v osebi gospoda nadučitelja Jakoba Knafliča. Za Knafličeve hudobne posebnosti, radi katerih trpi celotno učiteljstvo

na radvanjski šoli ter vsi Radvančani so se zainteresirali naši vrli poslanci in sporočili glede Knafličeve zlob ne sedanjosti ter žalostne prošlosti kompetentni šolski oblasti v Mariboru in Ljubljani. Od obeh strani so dobili sigurno zagotovilo, da bo gospod Knaflič kazenskim potem vpokojen in takoj po vpokojitvi pa bomo že Radvančani sami poskrbeli, da se ga iznebimo iz šolskega poslopja in Radvanja sploh. Gospod Jaka Knaflič, božji in mlini pravice meljejo počasi in tako je tudi v vaši zadevi, a vaše posebnosti bodo zmlete temeljito od Viš. šolskega sveta. Vemo tudi, da namerava g. Knaflič za slučaj kazenskega upokojenja po vzgledu svoje zakonske boljše polovice uprizoriti komedijo z duševno zmedenostjo, a mu ne bo nič pomagalo, ker je bil in ostane g. Knaflič glede hudobnih svojih posebnosti vedno pri polni zavesti in odgovornosti. Dan Knafličeve kazenske upokojitve bo za nas Radvančane praznik, katerega bomo proslavili s posebno zahvalno prireditvijo, ker smo se po dolgih letih rešili bognasvaruj osebe — g. Jakoba Knaflič. Gospod Knaflič, torej kmalu: adijo in kje drugod — samo pri nas ne, nam še zdrav in ne več hudobno poseben ostani! Zdravo, eden v imenu vseh Radvančanov.

Protest hišnih posestnikov proti novemu obdavčenju. Društvo hišnih posestnikov v Studencih je zavzelo odločno stališče proti nameram finančnega ministra, ki, kakor je znano, hoče povišati davke, posebno zemljiški in najemniški davek. S tem bi bil zadan strašen udarec hišnim posestnikom v Mariboru, Studencih in okolici, ki so večinoma mali rokodelci, delavci ali penzionisti. Za te bi bilo zvišanje davka zelo občutno, ker ima jo itak že dovolj izdatkov s popravili, dosedanjimi davki in drugimi stroški ter komaj s svojimi prejemki vzdržujejo družino. Ponovno zvišanje davka pa bi občutno zadelo tudi najemnike stanovanj, ker bi bili posestniki prisiljeni stanarino zvišati. Radi tega je društvo hišnih posestnikov v Studencih poslalo brzojave in spomenice odgovornim ministrom in državnim poslancem, kjer zahtevajo, da se davki ponovno ne zvišajo, temveč da se, če je mogoče, dosednji davek zniža.

Dušica.

Roman v treh delih. Angleški spisala B. Orczy. Prevodel Paulus.

24

In ko je Chauvelin govoril o njem, so se ji porosile oči, prsi so se ji burno dvigale, ni več čula šumnega veselja, ki je donelo iz gostilne, ni več čula so-proga in njegovega bebastega, brezdušnega smejanja — njene misli, njeno sree je iskalo plemenitega, ljubljene junaka. Ah, to je bil mož, ki bi ga ljubila, vse na njem je mamilo njeno romantično domišljijo: njegova osebnost, njegova telesna moč, njegova bistroumna iznajdljivost, njegov pogum, njegova požrtvovalnost, zvestoba njegovih tovarišev — in predvsem pa tajinstvenost, ki ga je obdajala s čarom romantične slave —.

«Najdite ga za Francijo, državljanka!»

Chauvelinov šepet jo je zbudil iz njenih prelepih sanj. Skrivnostni junak njene domišljije je izginil, — v gostilni, komaj deset korakov od nje, je pil in se smejal, trapasto in brezdušno, mož, ki mu je obljubila zvestobo in ljubezen —.

«Bežite, bežite —!» je pravila s ponarejeno šaljivostjo. «Mož, vi ste čudni —! Kje naj iščem tega človeka?»

«Vstop imate v vse hiše, v vse družbe —!» je šepetal vsiljivo. «Gospa Margareta Blakeney je prva dama angleške družbe, so mi pravili —. Vse vidite, vse slišite —.»

«Počasi, prijatelj!» ga je zavrnila, se vzravnila ponosno in z lahno prezirnostjo gledala na suhljato, nizko postavlo pred seboj. «Počasi! Ne pozabite, da stoji šest čevljev visoka osebnost gospoda Percyja Blakeney in dolga vrsta njegovih častitih prednikov med gospo Margareto Blakeney in med — dejanjem, ki ga zahtevate od mene —!»

«Iz ljubezni do Francije, državljanka!» je silil resnobno.

«Ne govorite neumnosti, mož! Če bi tudi zvedela, kdo je «Dušica», mu ne morete ničesar, ker je — Anglež!»

«To bi se že naredilo!» se je suho in hripavo nasmejal Chauvelin. «Za vsak slučaj bi ga najprvo poslali pod guillotino, da se mu nekoliko ohladi njegova prevročna kri. Če bi se nato oglasila angleška zunanja diplomacija, pa bi se opravičili, ponižno opravičili pri angleški vladi in bi po potrebi dali tudi zadoščenje in odškodnino prizadeti rodbini —.»

«Kar zahtevate od mene, je strašno, — je odurno!» je dejala in odstopila par korakov, kot bi bil strupena kača. «Kdorkoli je ta mož, pogumen, srčen človek je, plemenit — in nikdar, čujte, nikdar bi ne ponudila roke k takemu — izdajstvu —!»

(Dalje prihodnjic.)

«Pekate» najcenejše testenine. To potrjujejo vse gospodinej, ki so napravile poskušnjo s tem, da so skuhalo obenem te in druge. «Pekate» so se vedno zelo nakuhale.

Molitvenik, najlepši in najcenejši, je dr. Zdešarjevo «Navodilo za pravo pobožnost do Matere božje.» V tej knjižici sta dve sv. maši. Cena vezanemu izvodu 6 din., po pošti 1 din. več. Dobi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, pri Slogi v Ljubljani na Poljanskem nasipu 10, in po drugih knjigarnah. Kdor kupi skupaj vsaj 10 izvodov, dobi 15% popusta. 361

Vozni red, veljaven od 1. junija 1923 se dobi v Ciri-
lovi tiskarni. Cena komadu 1 dinar, po pošti 40 par več.
Poleg južne železnice so objavljene še sledeče proge:
Celje—Dravograd, Ljubljana—Kamnik, Ljubljana
Jesenice—Trbiž, Kranj—Tržič in Jesenice—Bohinjska
Bistrica. Priporočamo ga zlasti turistom, ker zavzema
vsled svoje ročne oblike jako malo prostora.

VABILO

na REDNI OBČNI ZBOR POSOJILNICE v BREZICAH
r. z. z neom. z.

ki se vrši v sredo dne 18. julija 1923 ob 6. uri zvečer v
lastni pisarni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1922.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Sprememba pravil.
7. Čitanje revizijskega poročila.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob 6. uri ne bil sklepčen, se
vrši isti dan in v istem prostoru ob 7. uri drugi občni zbor,
ki sklepa tokrat ob vsakem številu združnikov.

396

Načelstvo.

OBIJAVA.

393 2-1

Zavarovanci inozemskih zavarovalnih družb:

ALLIANZ, ATLAS, I. ALLGEM. BEAMTENVEREIN,
GISELAVEREIN, JANUS, UNIVERSALE, WIENER
STÄDTISCHE VERSICHERUNGSANSTALT (vse na
Dunaju) in ERSTE MILITÄRDienst-VERSICHERUNGS-
ANSTALT v Budimpešti,

kateri še dosedaj niso predložili svojih polic v svrhu ži-
gosanja, se tem potom najuljudneje pozivljajo, da se si-
gurno zglase v uradnih dnevih 14., 15. in 16. julija 1923
v začasnih poslovnih prostorih naše podružnice v MARI-
BORU, Orožnova ulica 11, ter prinesejo seboj zavarovalne
police in potrdila o vplačanih premijah od 1. aprila
1919 naprej

V interesu vseh prizadetih strank je, da se točno in
zanesljivo odzovejo temu javnemu vabilu. Uradovalo se
bode nepretrgoma od 8. ure zjutraj do 19. ure zvečer.

RAVNATELJSTVO za SLOVENIJO in DALMACIJO
zavarovalne družbe na življenje FENIKS v Ljubljani.

Tvrška RUDOLF BLUM,
pokrivanje streh,
Maribor, Aškerčeva ulica 22
prevzame vse vrste pokrival-
skih del z opeko, lepenko,
rubezoidom, smolnim ce-
mentom, originalnim Ha-
schek-eternitom in domačim
prvovrstnim asbest-cemen-
tom, škrljem «Salond». Za-
loga vseh pokrivaških potreb-
ščin. Večletna garancija za
nova pokrivanja. Vse pokri-
vaške poprave se izvedejo
solidno in po ceni. 397 2-1

Urarski učenec se sprejme
pri F. Knezer, Maribor, Slo-
venska ulica 5, 395

Tri 6 tednov stare pse čiste
volčje pasme, eventuelno tu-
di psico odda Ivan Zaff, Po-
brežje, Maribor. 394 2-1

Vrtne garniture ter posamez-
ne komade, enako tudi druge
pletene izdelke, potne košare
itd., parfumerija, nogavice,
bombaž in razno drobnino
priporoča po konkurenčni ce-
ni tvrdka J. Baloh, Grajski
trg 3. 342

Izurjeno strojepisko sprej-
me okrajno glavarstvo.

Vinski kamen

(Weinstein)

kupi po najvišji ceni

„Industrija“

Maribor, Melska cesta 12.

Nadgeometer

ADOLF GÖTZL

obl. aut. civ. zemljemerec,

MARIBOR,

Aleksandrova cesta 55,

prevzema vse v svojo stro-
ko spadajoče meritve, par-
celacije itd. 382 3-1

JOS. NEKREP

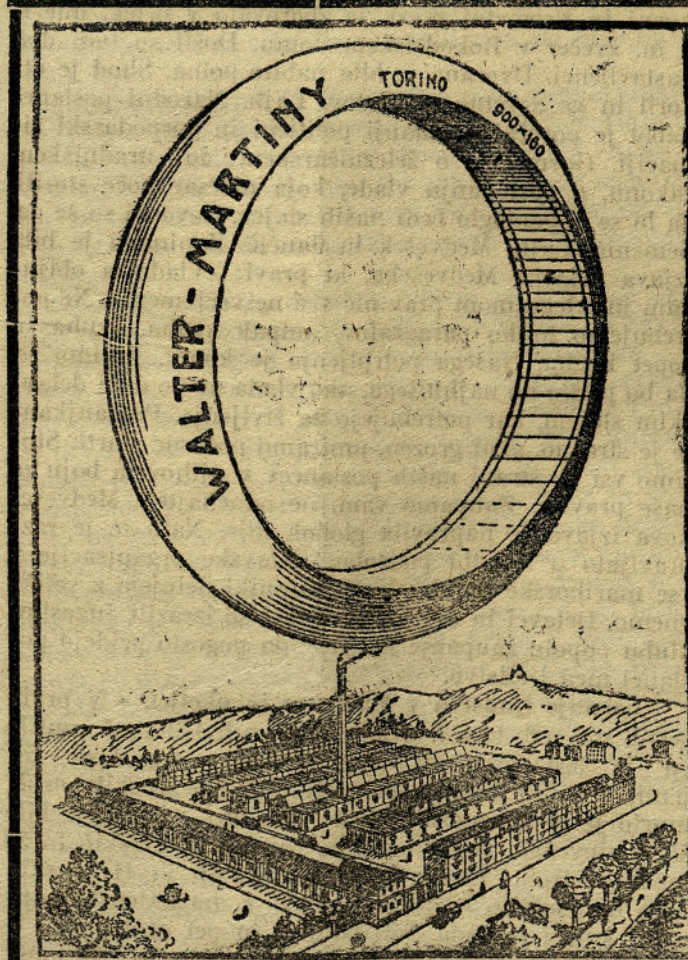
tesarski mojster in stavbeni pod-
jetnik

sprejme vsa v njegovo stroko
spadajoča dela in jih izvede ro-
čno in ceno.

MARIBOR, SMETANOVA 59.

Telefon 140. 10-9 290

Vpokojeni poduradnik, 58
let star, več slovenske in
nemške korespondence, knji-
govodstva in strojepisja, z
dolgoletno pisarniško prakso,
išče službe kot pisarniška
moč, skladiščnik ali kaj pri-
mernega. Naslov v uprav-
ništvu. 399

„Svetla“

d. d.

PODRUŽNICA MARIBOR

Gosposka ul. 20.

Telefon št. 133

Tovarniška zaloga polnogumijastih obročev, pnevmatika
in vsake vrste tehniških gumijevih cevi, auto-
delov in vsakovrstnega auto-materijala.

V centrali na razpolago:

Stiskalnica za montiranje polnogumijevih
obročev.

Velika zaloga elektro-materijala.

Zastopstvo svetovnih tovarn.

CENTRALA LJUBLJANA

Rimska cesta 2. Telef. 588 Hilšerjeva ul. 5.

PODRUŽNICE:

Dunajska c. 20.

Mestni trg 25

ZAGREB

BEOGRAD

Solidna in točna postrežba! — Cene brez konkurence!

Največja izbira vseh vrst sukna, platna, etaminov in drugega modnega blaga
FRANC MASTEK, Maribor, Glavni trg 16.
Nizke cene! Solidna postrežba! — Poštni nameščenci na obroke!

372 10-4